

TP.HCM lâu nay được đánh giá là một trung tâm kinh tế, trung tâm công nghiệp, tài chính, giao dịch quốc tế và du lịch của cả nước, thành phố có đầu mối giao thông thủy bộ và hàng không thuận tiện, một trung tâm văn hóa và khoa học hội tụ, xứng đáng là hòn ngọc viễn đông, xứng đáng mang tên Hồ Chí Minh, danh nhân văn hóa thế giới, người lãnh đạo đầy uy tín của Đảng và nhân dân ta.

Một hội nghị tổ chức hồi tháng 8.1993, Thủ tướng chính phủ và lãnh đạo các địa phương tỉnh thành còn khẳng định lại vị trí này, và thực tế, trong một thời gian thể hiện NQ7 TW vào thực tiễn thành phố, trong 3 năm qua, sản lượng công nghiệp tăng bình quân 14,5% có sản phẩm đầu thô, các sản phẩm hàng tiêu dùng như vải chiếm 65,2%, giấy 42,4%, bia 59%, thuốc lá gần 60%, mỹ phẩm, hàng nhựa hầu hết đều tập trung ở miền đông Nam bộ mà thành phố công nghiệp HCM đại diện, đứng cạnh vùng ĐBSCL đây tiềm năng nông nghiệp.

Trong tương lai, TP.HCM cùng Biên Hòa, Bà Rịa-Vũng Tàu hình thành thành một tam giác mới, một chùm đô thị lớn, một cửa ngõ đại biểu giao lưu quốc tế xứng đáng.

Cho nên, khi cả nước toan tính đi lên công nghiệp hóa thì TP.HCM lãnh sứ mạng giương lá cờ đầu.

Công nghiệp là bước đi tiếp theo của nền nông nghiệp phát triển. Cho đến nay, nhiều tỉnh ĐBSCL có năng suất lúa trên 1 triệu tấn, một số tỉnh miền Bắc cũng đạt được mục tiêu này. Mục tiêu sản xuất hàng hóa, hàng tiêu dùng đã đạt được. Một số mặt hàng đã xuất khẩu mạnh lại về vang cho đất nước.

Khâu nông nghiệp hiện vất vả về đầu ra sản phẩm nhưng nếu được chế biến thì giá trị của nó được nâng cao, sẽ xuất khẩu được nhiều hơn và trong nước sẽ có thêm hàng hóa để tiêu dùng.

Cho nên, vài ba năm tới, thậm chí tới năm 2000, đi lên công nghiệp không thể tách rời và dành ưu tiên cho chế biến nông lâm, thủy, hải sản và hàng tiêu dùng. Nhiều điển hình cho thấy, việc chế biến nông sản và sản xuất hàng tiêu dùng có những kết quả khả năng. Công ty lương thực TP và các quận huyện chế biến mì ăn liền, xã Phú Hòa Đông (Củ Chi) làm bánh tráng xuất khẩu làm giàu. Ngành nhựa quận 5, với 200 đơn vị đầu tư 20 tỉ đồng vốn, 12 tỉ cho thiết bị máy móc, đến nay, có 10 mẫu mã mặt hàng vượt quận 5 ra thế giới...

Hướng phát triển khác cho công nghiệp là lắp ráp và sản xuất thiết bị phụ tùng, chế tạo máy. Điều đáng khuyến khích lâu nay là ngành lắp ráp ti vi, máy thu thanh, đi tiên phong: vừa tạo được công ăn việc làm, vừa thay thế dần sản phẩm nhập. Quan sát các cửa hàng kim khí điện máy, xe hơi, phụ

tùng xe honda, hay các xí nghiệp cơ khí Tân Bình, Bình Thạnh, Hóc Môn, mới thấy rõ năng lực, trình độ tay nghề VN không thua kém gì các nước trong khu vực.

Ngoài ra, có lẽ cũng cần để ý đến công nghiệp xây cất và vật liệu xây dựng trang trí nội thất. Phát triển kinh tế, nhu cầu xây cất trong dân rất lớn, và ở các khu công nghiệp, cụm dân cư mới cũng đòi hỏi công nghiệp xây dựng vươn lên ngang tầm. Mới đây, xí nghiệp Thanh Thanh (Đồng Nai) đã dám bỏ ra hàng trăm triệu đô-la để mua máy sản xuất gạch ceramic, cạnh tranh với gạch TQ là dấu hiệu đáng mừng.

## THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH NHÌN VỀ HƯỚNG CÔNG NGHIỆP HÓA HIỆN ĐẠI HÓA Ở THẾ KỶ 21

Một hướng phát triển công nghiệp khác có vẻ đặc biệt im ắng nhưng rất hấp dẫn, đó là hiện đại hóa ngành in. Liên hiệp các xí nghiệp in Liksin từng là một mô hình làm nền, nhưng không thành công không phải vì máy móc thiết bị, kỹ thuật mà vì quản lý.

Cả ngành in và công nghiệp xây dựng đều có thể xoay vòng vốn nhanh, lời nhiều và khả năng mở mang phát triển cao.

Riêng với công nghiệp hóa chất và luyện kim, có lẽ nên để ý đến ô nhiễm môi trường và trang thiết bị lạc hậu và nguyên liệu lệ thuộc nước ngoài. Ngày càng công nghiệp hóa, hóa chất cũng có tỷ trọng lớn, nhưng liệu khu dân cư, khu nội thành có thể chấp nhận không? Về luyện kim, đi tìm hướng cho công nghiệp không chỉ bằng lòng với nhà máy thép Thủ Đức và Nhà Bè với chỉ mặt hàng thép xây dựng, nhu cầu cần còn là thép chế tạo cho ngành cơ khí đặc dụng. Một vướng mắc khác cũng là nguyên liệu cho ngành luyện kim.

Để có thể tiến lên công nghiệp hóa rồi hiện đại hóa, ngoài các vấn đề về vốn đầu tư, thiết bị máy móc và thị trường tiêu thụ, có lẽ thành phố nên tạo điều kiện và môi trường để nước ngoài đầu tư và thu hút đầu tư trong nước. Trước hết là hình thành nền pháp luật tốt, bảo đảm cho chủ đầu tư, cơ sở sản xuất và công nhân trong đó, chú trọng đến quyền lợi, đến dân chủ, công bằng, đến thủ tục hành chính và quy hoạch ngành, địa bàn tạo điều kiện

cho cơ sở công nghiệp quốc doanh phát triển. Kể đến là nhanh chóng xây dựng hạ tầng cơ sở, đường sá, điện, nước để hấp dẫn đầu tư. Một giải pháp khác cũng được quan tâm đó là phát triển giáo dục, nâng cao dân trí, tăng cường y tế và phúc lợi xã hội.... Nói khác đi, khi bước lên bước mới, phải hoàn thiện bước cũ cho sức tạo nên thêm vững chắc.

Với Trung ương, khi yêu cầu TP bước lên công nghiệp hóa chuẩn bị cho hiện đại hóa, TP còn cần Trung ương ban hành các luật rất cơ bản như Luật đầu tư trong nước, Luật doanh nghiệp nhà nước, các văn bản hướng dẫn thi hành Luật phá sản và các luật sẽ ban

### PTS. TRƯƠNG THỊ HIỀN

hành. Có luật, có lý, tạo điều kiện cho các doanh nhân nghiệp chủ mạnh dạn đầu tư.

Trung ương nên có các quy chế cụ thể để giúp thành phố quản lý tốt hơn các doanh nghiệp trực thuộc Trung ương đứng trên địa bàn về các mặt kinh tế-xã hội, đất đai...

Một vấn đề quan trọng khác cũng cần sự hỗ trợ của Trung ương đó là sự phối hợp với các địa phương trong cả nước và từng khu vực để tạo nguồn nguyên liệu cũng như để tiêu thụ sản phẩm thậm chí cả việc các tỉnh đầu tư vào thành phố hay ngược lại.

Chúng tôi cũng xin báo động một lần nữa về nguy cơ hàng ngoại nhập lậu. Dù hàng ngoại là đối trọng để cạnh tranh cho mau tiến bộ, nhưng hàng ngoại đi bằng kim ngạch, tiểu ngạch hay nhập lậu thì quả là rất ảnh hưởng đến nền sản xuất trong nước. Vải và gạch bông là hai bài học thua đậm về ví dụ này.

Cuối cùng, một yêu cầu chủ quan, đó là cán bộ quản lý và cơ chế quản lý, mới đây, đã tháo bỏ được hình thức chủ quản nhưng chưa triệt để. Một số CB lãnh đạo vẫn nặng suy nghĩ cũ, không động viên hết tiềm lực, chưa phát huy hết sáng kiến, tài năng, riêng khối quốc doanh, ngần ngại trong sắp xếp lại, cứ để các đơn vị làm ăn được gánh sự thua lỗ qua góp ngân sách, tư tưởng trông chờ ỷ lại còn nặng lại thêm một số ít cán bộ thoái hóa tham ô, thiếu trách nhiệm gây cản ngại cho con đường đi lên công nghiệp hóa của thành phố ♣